

HOGYAN SEGÍTHETJÜK A FIATALOKAT KÖZÖSSÉGÜNK AKTÍV TAGJÁVÁ VÁLNI?

Módszertani kiadvány

2025

**Az Európai Unió
társfinanszírozásával**

TARTALOMJEGYZÉK

Előzmények	3
A fiatalok és az Európai Unió.....	4
Miért fontos, hogy a fiatalok részt vegyenek településünk életében?	5
Mi kell ahhoz, hogy a fiatalok szívesen csatlakozzanak hozzánk/a településhez?.....	6
Hogyan ösztönözheti egy kisváros a fiatalokat az aktív közösségi részvételre	7
Hogyan tudjuk elérni, hogy a fiatalok, akiket gyakran passzivitással vádolnak, érdeklődjenek és aktívan részt vegyenek a mindennapi városi életben és vágyjanak annak formálójává lenni? .9	
Ifjúságpolitikai javaslatcsomag – „Fiatalok a városért!”	11
Záró gondolat:	14

Előzmények

Fót városa 2024 tavaszán nyerte el a CERV-2023-CITIZENS-TOWN-TT pályázaton egy testvérvárosi tematikus együttműködés és egy testvérvárosi találkozó megrendezésének lehetőségét.

A pályázat címe: Különböző városok – azonos értékek, Testvérvárosok közti kooperáció fejlesztése, jó gyakorlatok megosztása a fiatalok aktív EU állampolgárokká válásának elősegítésében

Koordinátor:

- Fóti Közszolgáltató Nonprofit Kft. – Fót Város

Partnerek:

- Bátyu (Ukrajna)
- San Benedetto dei Marsi (Olaszország)
- Balavásár (Románia)
- Székelyhíd (Románia)

A projekt időtartama: 8 hónap (2024 július – 2025 február)

Projekt összefoglaló:

A projekt célja az európai értékek és jó gyakorlatok megosztása, az EU demokratikus elveinek kiemelése és ezekre való összpontosítás, különösen a fiatalok körében. Célunk az Európai Unió értékeinek megismertetése a települések ifjúságával, a helyi önkormányzatok tudásának bővítése a demokratikus elvek érvényesítéséért és az ifjúsági önkormányzatok létrehozásáért, városi demokratikus közösségek (ifjúsági civil szervezetek) fejlesztéséért.

A projektben részt vevő partner települések a projekt folyamán 2 alkalommal online, egy alkalommal pedig személyes találkozót szerveztek. A személyes találkozó 2024 őszén Fóton szakmai konferencia és testvérvárosi találkozó formájában valósult meg. A projekt eredményeként megszületett az alábbi módszertan, amely segíti a fiatalokat és a velük foglalkozó szervezeteket, hogy a jövőben aktív uniós polgárokká váljanak.

A testvérvárosi találkozó helyszíne és időpontja:

Fót, Magyarország, 2024. szeptember 13-17.

Projekt koordinátor:

Ersók Nóra

+36/70-384-37-18, ersok.nora@fotikozszolg.hu

A fiatalok és az Európai Unió

Napjainkban az Európai Unióhoz való viszony és az uniós értékek szerepe egyre inkább előtérbe kerül az életünkben, ezért nagyon fontos, hogy a fiatalok ismerjék az EU alapelveit. Hiszen...

... Ők az unió jövője

A fiatalok lesznek azok, akik továbbviszik az uniós értékeket, vagy akár alakítják is azokat a jövőben. Ha már fiatalon értik és ismerik az EU működését, felelősségteljesebb és tudatosabb polgárokká válhatnak.

... a tudás tudatos döntéshozatalhoz vezet

Az EU-hoz tartozás közvetlenül befolyásolja a fiatalok életét (pl. tanulási, munkavállalási lehetőségek, utazás, jogvédelem). Ha értik az uniós intézmények működését és alapelveit, tájékozottabban tudnak szavazni vagy részt venni a közéletben.

... a tudás elősegíti a demokratikus gondolkodást

Az EU alapértékei – emberi jogok, jogállamiság, szabadság, egyenlőség, szolidaritás – hozzájárulnak a demokratikus szemlélet erősítéséhez. Ezek ismerete segít a fiataloknak kritikusan gondolkodni és felismerni a demokrácia értékét.

... általa megértik a nemzetközi összefüggéseket

Egyre inkább globális világban élünk, ahol az országok sorsa összefonódik. Az EU működésének ismerete segít abban, hogy a fiatalok jobban eligazodjanak a külpolitikai, gazdasági és környezetvédelmi kérdésekben.

... kihasználhatják a lehetőségeket

Sok fiatal nincs is tisztában azzal, mennyi program, ösztöndíj, mobilitási lehetőség áll nyitva előttük (pl. Erasmus+, DiscoverEU, EU-s ifjúsági projektek). Ezek ismeretéhez elengedhetetlen az alapvető EU-s tudás.

... védettebbek lesznek a félretájékoztatással szemben

Az EU-ról sokszor terjednek félrevezető vagy manipulatív információk. Aki tisztában van az EU alapelveivel és működésével, könnyebben ellenáll a hamis narratíváknak, és kritikusan tud gondolkodni.

Miért fontos, hogy a fiatalok részt vegyenek településünk életében?

A projektben részt vevő szakmai szervezetek egyhangúan egyetértenek abban, hogy a fiatalok aktív társadalmi szerepvállalása számos szempontból kiemelten fontos – nemcsak számukra, hanem a társadalom egészének jövője szempontjából is.

1. A jövő generáció formálja a társadalmat

A fiatalok lesznek a jövő döntéshozói, munkavállalói, vezetői – ezért fontos, hogy már korán megtanulják, hogyan lehet hatással lenni a közösségekre, hogyan működik a demokrácia és milyen felelősségeik vannak.

2. Friss gondolkodás, új ötletek

A fiatalok gyakran nyitottabbak az új technológiákra, innovációkra és társadalmi változásokra. Részvételük lendületet adhat olyan ügyeknek, amelyeket a konzervatívabb felnőtt társadalom nem feltétlenül támogat elsősre.

3. Empátia és közösségi érzés fejlődése

Ha a fiatalok részt vesznek önkéntes munkában, helyi kezdeményezésekben vagy civil szervezetekben, az segít nekik jobban megérteni mások helyzetét, és erősíti bennük a szolidaritást és az együttműködés fontosságát.

4. Önbizalom és készségek fejlesztése

A társadalmi szerepvállalás során fejlődnek olyan készségeik, mint a kommunikáció, problémamegoldás, vezetői képességek – ezek a munkaerőpiacon is előnyt jelentenek.

5. Demokratikus értékek megerősítése

Ha a fiatalok megtapasztalják, hogy véleményük számít, és hogy aktívan alakíthatják a körülöttük lévő világot, erősebb elköteleződést fognak mutatni a demokratikus intézmények és értékek iránt.

6. Pozitív változások előmozdítása

Sok társadalmi mozgalmat (pl. környezetvédelem, esélyegyenlőség, emberi jogok) a fiatalok indítanak el. Lelkesedésük és szenvedélyük gyakran kulcsszerepet játszik abban, hogy valódi változások történjenek.

Mi kell ahhoz, hogy a fiatalok szívesen csatlakozzanak a településhez?

A jelenlévő fiatalok és az ifjúsági szakemberek elmondása alapján kijelenthetjük, hogy a vidéki kisvárosokban a fiatalok akkor vesznek szívesen részt közösségi feladatokban, ha:

- van személyes kötődésük a dologhoz,
- érzik, hogy számít, amit csinálnak, és
- a tevékenység szórakoztató, közösségépítő vagy fejlesztő számukra.

Az öt település fiataljai az alábbi gyakori és népszerű feladatokat említették a legtöbben, amelyben szívesen vállalnak szerepet:

1. **Környezetszépítő programok** - faültetés, virágosítás, közterek rendbetétele, szemétszedési akciók, közösségi kert kialakítása, mert egyszerű, látványos, csapatmunka – és rögtön látszik az eredmény.
2. **Kulturális rendezvények szervezése** - falunap, ifjúsági nap, helyi koncert, filmklub, kézműves vásár, akár diákszínházi kör vagy slam poetry est, mert lehetőséget ad a kreatív önkifejezésre és közös élményre – ráadásul sokszor saját ötleteiket is bevihetik.
3. **Segítő, önkéntes tevékenységek** - idősök, rászorulóknak segítése (bevásárlás, kertgondozás, beszélgetés) állatmenhelyen vagy civil szervezeteknél való segítség, adománygyűjtő akciók szervezése. Mindez empátiát fejleszt és fontos, „valódi” ügyekkel kapcsolja össze őket.
4. **Tartalomkészítés, kommunikáció** - közösségi média oldalak kezelése, plakátkészítés, fotózás/videózás eseményeken, helyi újság, podcast vagy blog készítése fiataloknak. A technológiai tudás + kreativitás = nagyon vonzó kombináció a fiatalok számára.
5. **Oktatási vagy fejlesztő programokban való részvétel** - kortárssegítő csoportok, tanulókörök szervezése, pályaválasztási workshopok, vitaestek, ifjúsági fórumok. Ezek különösen a középiskolás és egyetemista korosztálynak érdekesek.
6. **Szabadidős, sport- vagy játékprogramok szervezése** - sportbajnokságok, túrák, pingpongverseny, éjszakai foci, társasjáték estek, tematikus klubok. Ezek egyszerre lazák és közösségépítők – ráadásul könnyen bevonják a passzívabbakat is.

Hogyan ösztönözheti egy kisváros a fiatalokat az aktív közösségi részvételre?

Egy kisvárosban különösen fontos a közösség összetartása és az aktív részvétel, hiszen kisebb létszámból kell „gazdálkodni”, de épp ez adhat személyesebb, közvetlenebb lehetőségeket is. A testvérvárosi találkozón lezajlott workshopokon, és a jó gyakorlatokat megosztó előadásokon az alábbi ötletek merültek fel arra vonatkozóan, hogyan ösztönözheti egy kisváros a fiatalokat az aktív közösségi részvételre:

1. Ifjúsági önkormányzat vagy ifjúsági tanács létrehozása

Ez lehetőséget ad a fiataloknak, hogy véleményt formáljanak, javaslatokat tegyenek, és akár kisebb döntésekben is részt vegyenek. Ez közvetlen tapasztalatot nyújt a demáciáról és a felelősségvállalásról.

2. Kulturális és kreatív programok támogatása

Koncertek, művészeti kiállítások, tehetségkutatók, közösségi graffitiprojektek – ezek nemcsak szórakoztatók, de lehetőséget adnak a fiataloknak, hogy alkotóként vagy szervezőként is részt vegyenek az eseményeken.

3. Ösztöndíjak, gyakornoki helyek és közösségi szolgálat

Ha egy kisváros gyakornoki lehetőségeket kínál az önkormányzatnál vagy helyi vállalkozásoknál, azzal nemcsak munkatapasztalatot, hanem kapcsolódási pontot is nyújt a közélethez. A közösségi szolgálat is lehet élmény, nem csak kötelező feladat.

4. Rendszeres ifjúsági fórumok, táborok, workshopok

Olyan alkalmak, ahol a fiatalok együtt lehetnek, ötletelhetnek, és akár új projekteket is indíthatnak. Ha érzik, hogy meghallgatják őket, motiváltabbak lesznek.

5. Környezeti és társadalmi projektek bevonása

Például közösségi kert, hulladékgyűjtés, zöld napok, adománygyűjtés, érzékenyítő programok – mind lehetőséget adnak, hogy a fiatalok konkrét hatással legyenek a környezetükre.

6. Online platformok, közösségi média használata

A város használhat TikTokot, Instagramot vagy Discordot, hogy elérje a fiatalokat. Ezeken a csatornákon keresztül kérdezhetik őket, bevonhatják őket, vagy akár kihívásokat, szavazásokat is indíthatnak.

7. Elismerés és nyilvánosság

Akár évente egyszer is lehet „Fiatal Községi Hős” díjat vagy hasonlót adni – ez motiváló, és példát mutat a többieknek is.

Hogyan tudjuk tehát elérni, hogy a fiatalok, akiket gyakran passzivitással vádolnak, érdeklődjenek és aktívan részt vegyenek a város mindennapi életében és vágyjanak annak formálói lenni?

A fiatalokat sokszor passzívnak bélyegzik, pedig valójában sokan nem közömbösek, csak nem érzik, hogy lenne beleszólásuk vagy hogy számítana a részvételük. A kulcs az, hogy megszólítsuk őket a saját nyelvükön, saját eszközeiken keresztül, és valódi, hiteles lehetőségeket kínáljunk számukra.

Néhány megközelítés, amivel érdeklődést kelthetünk és ösztönözhetjük őket az aktív városi életben való részvételre:

1. Releváns témák, valódi ügyek bevonása

A fiatalokat akkor lehet megszólítani, ha olyan ügyekről van szó, amik érintik őket: pl. közösségi terek, tömegközlekedés, környezetvédelem, ifjúsági programok, sport- és szórakozási lehetőségek.

Tipp: Kérdezzük meg őket! Kérdőív, online szavazás vagy ifjúsági fórum keretében.

2. Valódi beleszólás – ne csak dísznek hívjuk el őket

Ne csak „meghallgassuk”, hanem vonjuk be őket a döntésekbe. Ha érzik, hogy amit mondanak, annak tényleg van súlya, az önmagában motiváló.

Példa: Legyen fiatal tagja az önkormányzati bizottságnak, vagy működjön Ifjúsági Tanács, amelynek javaslatait figyelembe veszik.

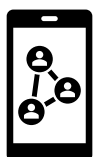
3. Közösségi élmény, nem magányos feladat

Sokan nem akarnak „egymagukban aktivisták lenni”, de csapatban szívesen részt vesznek dolgokban. Különösen, ha barátaikkal együtt tehetik.

Tipp: Hozzunk létre tematikus klubokat, projekteket vagy kihívásokat, ahol együtt lehet alkotni vagy változást elérni.

4. Ott kommunikáljunk, ahol ők vannak – online, vizuálisan, őszintén

Használjunk TikTokot, Instagramot, Discordot, Youtube-ot, és vonjunk be fiatal „nagyköveteket” is, akik hitelesen tudják megszólítani a többieket.

5. Inspiráló példaképek, történetek

Mutassunk be fiatalokat, akik már aktívan tettek a városért – legyen szó szervezésről, önkéntességről vagy akár egy közösségi ötlet megvalósításáról.

Tipp: Lehet "Hónap fiatalja" rovat vagy kisvideó-sorozat róluk.

6. Kézzelfogható lehetőségek, amiben kiélhetik magukat

Pl. közösségi tér kialakítása saját ötleteik alapján, városfejlesztési pályázat fiataloknak, street art program, zenei/filmes workshop.

Minél inkább a saját ötletükből születik valami, annál inkább magukénak érzik.

7. Elismerés, megerősítés

A részvétel öröme mellett az is számít, hogy észreveszik-e a fiatalokat. Elismerés, köszönet, akár kis ajándék vagy nyilvános díj is sokat jelenthet.

Ifjúságpolitikai javaslatcsomag – „Fiatalok a városért!”

A Különböző városok – azonos értékek, Testvérvárosok közti kooperáció fejlesztése, jó gyakorlatok megosztása a fiatalok aktív EU állampolgárokká válásának elősegítésében című projektben részt vett 5 testvértelepülés Ifjúságpolitikai javaslatcsomagot fogalmazott meg önkormányzatok számára a fiatalok aktívabb társadalmi szerepvállalásának ösztönzésére. Ez a dokumentum könnyen testreszabható településmérettől függően.

Cél: A fiatalok közösségi életben való részvételének megerősítése, társadalmi felelősségvállalásuk támogatása, aktív szerepvállalásuk ösztönzése helyi szinten.

Stratégiai célkitűzések:

- Társadalmi részvétel erősítése
– A fiatalok hangja hallható és hatással bíró legyen.
- Közösségi élmények biztosítása
– Erős közösségi kötődés kialakítása.
- Ismeretbővítés és készségfejlesztés
– Tudatos, felkészült állampolgárok nevelése.
- Motiváció és elismerés
– A részvételnek legyen látható eredménye, elismerése.

Kiemelt javaslatok és programok

1. Ifjúsági Tanács létrehozása

Cél: A fiatalok bevonása a döntéshozatalba, saját véleményük megjelenítése a városi ügyekben.

Részletek:

- 16–25 év közötti fiatalokból álló tanács
- Javaslatokkal élhetnek a városi testület felé
- Meghívást kapnak bizottsági ülésekre

2. „Ti városotok” – Ifjúsági ötletpályázat

Cél: A fiatalok saját projektötleteit támogató program (pl. közösségi tér, rendezvény, közösségépítő akció).

Támogatás: Anyagi támogatás (pl. 100–500 ezer Ft/projekt), mentorálás.

3. „Fiatal Kezek” – Önkéntes és közösségi program

Cél: Rendszeres lehetőséget biztosítani a közösségi munkára.

Lehetséges tevékenységek:

- Zöld területek rendbetétele
- Segítség idős embereknek, kisgyermekes családoknak
- Állatmenhelyek támogatása

Jutalom: Községi szolgálati igazolás, nyilvános elismerés, fiatal önkéntes díj

4. „Hangod van!” – Kommunikációs platform fiataloknak

Cél: Létrehozni egy online felületet (pl. Instagram, TikTok, városi blog), ahol a fiatalok:

- beszámolhatnak programokról,
- véleményt oszthatnak meg,
- önszerveződő kezdeményezéseket indíthatnak.

5. „Aktív Állampolgár” – Oktatási és érzékenyítő program

Cél: Az EU, a demokrácia, az emberi jogok és a társadalmi szerepvállalás alapjainak bemutatása.

Formák:

- Vitaklubok, előadások, workshopok
- Diákönkormányzat, ifjúsági fórumok

6. „Mi városunk, mi döntésünk!” – Részvételi költségvetés fiataloknak

Cél: A város egy kisebb keretének (pl. 1 millió Ft) felhasználását a fiatalok dönthetik el.

Lépések:

- Projektötletek beadása
- Nyilvános szavazás a fiatalok körében
- Megvalósítás az önkormányzat támogatásával

7. „Fiatal Községi Hős” díj

Cél: Elismerni azokat a fiatalokat, akik aktívan tettek a közösségért.

Formája: Évenkénti díjátadó, plakát, kisfilm vagy közösségi média bemutató.

Ütemezés – javasolt lépések:

1. negyedév: Ifjúsági fórum a program bemutatására
2. negyedév: Első ötletpályázat, önkéntes programok indítása
3. negyedév: Oktatási programok, részvételi költségvetés elindítása
4. negyedév: Első „Közösségi Hős” díjátadó

Partnerek és együttműködési lehetőségek

- Helyi iskolák, tanárok
- Civil szervezetek, ifjúsági egyesületek
- Egyházak, sportegyesületek
- Helyi vállalkozók (pl. szponzoráció)

Záró gondolat:

A fiatalokat nem „bevonni” kell, hanem helyet biztosítani nekik. Ha teret kapnak, kreatívak, lelkesek és tenni akaró európai uniós állampolgárok lesznek. A javaslatcsomag célja, hogy közösségi élményt, valós lehetőséget és elismerést adjon számukra a saját városukban, erősítve ezzel identitásukat és európai állampolgári létüket.

Elérhetőség:

Ersók Nóra

projekt koordinátor

ersok.nora@fotikozszolg.hu

www.fotikozszolg.hu

www.fot.hu

Készült az Európai Unió társfinanszírozásával.

